

Oblast 15a

Popis trasy č. 15a Doprava na kole

Horní Maršov → Temný Důl → Dolní Albeřice → Horní Albeřice

Z Aichelburgského hrádku v Maršově do Albeřic. Vycházka začíná v Hor.Maršově u starého kostela na hřbitově dále kolem zámku do Temného dolu k Veselému výletu, kde si lze půjčit klíče od blízkého hrádku Aichelburgu. Vrátit se zpět a v Maršově po značené silnici s omezeným provozem si projít Dolní Albeřice a Horní Albeřice u konci silnice jsou Albeřické jeskyně. Po turist. červené cestě lze vystoupat na hřeben odkud jsou pěkné výhledy po Krkonoších do Polska.

Horní Maršov

Okres Trutnov

PSC 542 26

výměra ha: 2847

obyvatel: 1087

německý název: Marschendorf IV.

Nadm. výška: 575

Horní Maršov je horské rekreační středisko v údolí řeky Úpy při ústí Lysečinského potoka. Od 16. století byla obec přirozeným správním centrem východních Krkonoš. První zmínky jsou z 15. století a jsou spojené s dobýváním železné rudy a těžbou dřeva pro kutnohorské doly. V roce 1541 získal maršovské panství Kyštof z Gendorfu. V 17. století těžba skončila a obyvatelé se věnovali především tkalcovství a přádláctví, které bylo typické pro tento kraj. Později se začíná rozvíjet i papírenský průmysl. V 18. století zde docházelo vzhledem k tuhé rekatolizaci k četným selským bouřím.

Je zde řada zajímavých budov a památek: renesanční kostel, pseudogotický kostel, umělý lesní hrádek Aichelburg, křížová cesta ke kaliče sv. Anny.

kostel

H.Maršov01

Horní Maršov - Věřící luteránského vyznání založili v Maršově r.1568 dřevěný kostel. Po roce 1620 byli reformátory vytlačeni. Z prvního období kostela zůstává kamenná křtitelnice s letopočtem 1572. V letech 1605-6 pod patronátem královské komory vystavěl italský mistr Carlo Valmadi renesanční kostel Nanebevzetí Panny Marie. Původní farní kostel obklopený hřbitovem je nejstarší stavbou východních Krkonoš. V čisté renesanční podobě bez pozdějších úprav. Vnitřní výzdobu tvořil barokní oltář ve tvaru zlatého stromu se sochami a centrálním výjevem nanebevzetí P.Marie pořízený na začátku 18.století. R 1868 po zásahu blesku shořela střecha a roztavily se zvony ze 17. století. Oltář a vybavení bylo zachráněno. Vedle kostela je barokní fara a socha J.Nepomuckého. Po 400 let byl Maršov centrem církevní správy v polovině 18. století čítala farnost přes 8000 lidí. Krátce po požáru starého kostela uvážili výstavbu nového blíže středu obce. Po dostavbě nového kostela sloužil starý kostel zejména při pohřbech. Od roku 2004 zde obec zajišťuje nezbytné vnější opravy.

hřbitovní pomník

H.Maršov02

Horní Maršov - 400 let starý hřbitov, náhrobní kameny asi z r.1813 na zdi starého kostela je na nich r.1704.

hřbitovní pomník

H.Maršov03

Horní Maršov - Hrobka rodu Aichelburgu s textem DE DEO AUXILIUM = od Boha pomoc

hřbitovní pomník

H.Maršov04

Horní Maršov - Hrob fam. Kris je zde uložena Františka Krist rozená Schwantnerová. Náhrobek asi z r. 1903 vytvořil své babičce sochař Emil Schwantner.

hřbitovní pomník

H.Maršov05

Horní Maršov - Hřbitov pomník se sochou P.Marie růžencovou.

dům či chalupa

H.Maršov06

Faru z konce 16.st. spolu s hospodářským dvorem po roce 2000 církev prodala občanskému sdružení.

kostel

H.Maršov07

Horní Maršov - po 400 let byl Maršov centrem církevní správy v polovině 18. století čítala farnost přes 8000 lidí. Návrh postavit nový modernější kostel v novém středu obce padl krátce po požáru starého kostela u hřbitova. Pseudogotický farní kostel Nanebevzetí P.Marie z let výstavby 1895-9 navrhl architekt Josef Schulz.

pomník-památník

H.Maršov08

Památník velké vody, sv. Jana Nepomucký v korytě vody u mostu. Reliéf nese letopočty velké vody a údaj kam až sahala voda v letech 1880, 1897, 1902. (tzv. bradáč)

socha kamenná

H.Maršov09

Horní Maršov - Jan Nepomucký před hřbitovním kostelem. Na podstavci je letopočet uveden v textu ve formě chronofornu 1717.

socha kamenná

H.Maršov10

N:50°39'39.304",E:15°49'11.87"

Horní Maršov - fontána z r.1906 se sochou spravedlnosti před obecním úřadem.

zámek H.Maršov11 zámek

Horní Maršov - býv. zámek zbudovaný roku 1792 hrabětem Alfonsem Aichelburgem. Do nedávna sloužil jako dětský domov, již řadu let je však nevyužitý.

kříž kamenný H.Maršov12 N:50°39'18.033"E:15°49'23.391"

Horní Maršov - kříž kamenný v ulici Pod Černým vrchem nechal postavit Josef Tamm r. 1891. Text na podstavci: Durch dein Leiden deinen Tod Hilf Jesusi mir in aller Noth Und Lass dein Blut und deine Pein An mir doch nicht verloren sein. Volný překlad: Zkrze Tvé utrpení a Tvou smrt pomoz mi Ježíši, abych ve svých obtížích abych nebyl příčinou Tvé prolité krve, bolesti a smrti.

Dolní Albeřice

Okres Trutnov

PSC 542 26

německý název: Nieder-Albendorf

charitní domov. Od r.2003 majetek IMCA.

dům či chalupa AlbeřDol_SDůl01 N:50°40'22.638",E:15°50'51.54"

Dolní Albeřice - putování Suchým dolem (kde je lom jemného štěrku na výsyp cest a do asfaltu) k Rýchorskému kříži k nové celnici nad Horními Albeřicemi pak hřebenové cestě na Albeřický vrch ke křížku. V této oblasti jsou na kamenných podstavcích kříže kované. Pomníčky v Suchém dole byly poshazované po odsunu starousedlých Němců. Pozůstatek pomníčku u čp.56 dříve č.13 text na rubu Erb. v. Johan u.Viuzenia Jesehke (bez letopočtu). Asi o 500m níž leží na zemi ještě jeden.

podstavec AlbeřDol_SDůl02 N:50°40'13.31",E:15°50'51.984"

Dolní Albeřice - putování Suchým dolem. Před trafostanicí a chalupou č.59 jménem Trpaslík podstavec bez křížku. Text Zu dir Maria seufzen wir Mit Thranan deine Kinder und Rulennale duf zu dir Verschmane nicht uns Sunder. Erb.v. u. Franziska Herrman zur Ehre Goter 1890.

kříž kovový AlbeřDol_SDůl03 N:50°39'46.342",E:15°51'14.114"

Dolní Albeřice - putování Suchým dolem. Křížek kompletní u Medvědí boudy. Text: Mensch gehenfchfahne Grusz verdeinpencke Darz Grusz bein Erfoter sei. Erichtet von Franz Higkher und Deurerehgratin Johanna M Jar 1862.

kříž kovový AlbeřDol01 N:50°40'41.356",E:15°50'28.49"

Dolní Albeřice - litinový křížek s textem Dokonáno jest před čp.25

kříž kovový AlbeřDol02 N:50°40'47.471",E:15°50'33.465"

Dolní Albeřice- litinový křížek proti čp. 20 na bílé desce v text na štítku Můj Ježíši Milosrdství. Text na bílé desce Durch deine Leidendeinen Tod Hilf Jesus! uns aller noth, und lass dein Blutu deine Pein An uns doch nicht verloren sein. Erichtet Josef u. Johanna Lamer 1891

kříž kovový AlbeřDol03 N:50°40'58.522",E:15°50'49.792"

Dolní Albeřice - litinový křížek bez textu ve stráni proti požární zbrojnici

kříž kamenný AlbeřDol04 N:50°41'9.824",E:15°50'49.486"

Dolní Albeřice - Charitní domov vysloužilých řádových sester byl z jara roku 2003 charitou prodán mezinárodní organizaci IMCA. Před ním je velký kamenný kříž s černou deskou.Donátor Johann Wurzinger, Nideralbendorf 1833, Ren.1965. Ve farní kronice H. Maršova se vzpomíná i dřívější letopočet. Je možné že zde stával i dříve jiný kříž.

kříž kamenný AlbeřDol05 N:50°41'15.776",E:15°50'54.664"

Dolní Albeřice - velký kamenný kříž s tělem a s hlubokým reliéfem P.M.za charitním domem asi po 100m vpravo a asi po 50m úzkou cestičkou vlevo asi 30m mezi stromy před chalupou kříž nechal zřídít Franz Kühn Nr.108 (nebo138) roku 1897.

boží muka AlbeřDol06 N:50°41'36.049",E:15°50'49.295"

Dolní Albeřice - za hotelem Stará celnice je dům se zvoničkou s letopočtem MDCCCXL (1840) před ním u stromu křížek na podstavci z červeného pískovce bez textu a letopočtu.

kříž kovový AlbeřDol07 N:50°41'39.715",E:15°50'48.342"

Dolní Albeřice- malý litinový křížek u restaurace Vápenka je silně nakloněný v podstavci je vysekán také asi 20cm křížek

kaplička-výklenek,ochranná kaple AlbeřDol08 N:50°41'20.181",E:15°50'27.502"

Dolní Albeřice- Reisova kaple přímo nad domem charity, ve stráni asi 300-400m. Na louce na kterých kaple stojí hospodařil pan Reis.

kříž kovový AlbeřDol09 N:50°41'18.994",E:15°50'52.836"

Dolní Albeřice- pod penzionem Čert 20m vlevo mezi smrčky u čp. 60, text na štítku Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.

Horní Albeřice

Okres Trutnov

PSC 542 26

Horská osada v údolí asi 5 km severně od Horního Maršova. Horní Albeřice jsou jeho součástí. Na svazích při státní hranici se nachází nejrozsáhlejší krasové území v Krkonoších. Hornoalbeřická jeskyně je dlouhá přes 100 m, Krakonošova jeskyně 50m. V minulosti se zde těžil vápenc a četné lomy poskytují místo pro růst vzácných rostlin. Lomy jsou vyhlášeny chráněnou přírodní památkou pod názvem Albeřické lomy.

přírod. a tech. zajímavosti

N:50°41'37.809",E:15°51'1.05"

Horní Albeřice - vápencové jeskyně

boží muka

AlbeřHor_SCC01

N:50°41'26.182",E:15°51'28.082"

Horní Albeřice - boží muka na Staré celní cestě z r.1821 s reliéfem kalicha Podle albeřických starousedlíků přes Albeřické sedlo odcházeli do exilu po r.1620 zdejší protestanti a čeští bratři z vnitrozemí. Zřejmě tudy utíkal i maršovský luteránský kněz Zacharias Schmidt se svými farníky.

kříž kovový

AlbeřHor_vrch01

N:50°41'58.221",E:15°50'14.113"

Za Arnikou do stráně a lesem na hřebenovou cestu v úpatí Albeřického vrchu je litinový kříž na podstavci se skleněnou deskou. Deska je roztlučena v místech jmen donátorů. Text Gelobet sei Jesus Christus. Erichztet von Albeř undch. 1935. Cesta končila za Hotelem Stará celnice.

kříž kovový

AlbeřHor01

N:50°41'58.645",E:15°50'45.114"

Horní Albeřice čp. 18 - litinový kříž. Stranou je penzion Arnika . Ve štítku nápis Kříž je naše Spása. Text v kameni: Zu dier Maria seifzen wir Mit Therien deine Kinder und Ruten alle auf zu dir Verschmahe nicht uns Sünder. Erichtet v. Johannu Maria Lamer aus Alberidorf Nr.68 , 1889.

Temný Důl

Okres Trutnov

PSC 542 26

německý název: Dunkelthal

Temný Důl je nevelká obec rozložená po březích Úpy. Leží ve směru toku řeky před Horním Maršovem. Řeka ji přinášela nejen obživu, ale ji zkázy. Velká povodeň poničila obec r. 1897. Je zde Informační turistické středisko Veselý výlet

tvrz, zřícenina

N:50°40'5.084",E:15°47'20.321"

Temný Důl - hrádek Aichelburg, romantizující stavba z roku 1863 obnovena koncem 2.tisíciletí společností Aichelburg.

rozhledna, výhled

H.Maršov -M_kameny

Horní Maršov - výhled z Modrých kamenů k Mladým Bukům a Trutnovu.

přírod. a tech. zajímavosti

TemnýDůl01

N:50°39'53.029",E:15°48'18.801"

Mlýnské kameny na mletí celulózy před zařízením nadace Veselý výlet. Čas od času jsou zde soustředěny nalezené pomníčky, které jsou příležitostně vráceny na svá původní místa.

kříž dřevěný

TemnýDůl02

N:50°39'49.019",E:15°48'36.866"

Dřevěný kříž u nástupu křížové cesty vedoucí k osadě Stará Hora .

kaple

TemnýDůl03

N:50°39'55.952",E:15°48'26.798"

Temný Důl - osada Stará Hora - kaplička sv. Anny s křížovou cestou . Obojí obnovenou v letech 1995-2002. Kaple patří mezi nejstarší náboženské objekty východních Krkonoš. Kaple byla postavena Johanem Benschem a jeho manželkou Elizabetou v roce 1752. Rodina Benešova žila v chalupě č.10 po staletí. Chalupa stojí vedle kaple dodnes. Od roku 1854 vede ke kapli a dál na Starou horu křížová cesta končící u studánky, která má podle pověsti léčebné účinky. Při kalamitě v r. 1966 byla poškozena křížová cesta, studánka i socha anděla při 14. zastavení, během několika dalších let vandalové poničili a svrhali všechna kamenná zastavení do údolí. Od r.1995 počala místními lidmi postupná obnova kaple a r.2002 byly vsazeny nové smaltované obrazy jednotlivých zastavení křížové cesty od malíře Aleše Lamra. Osada Stará Hora je jedním z nejzachovalejších souborů lidové architektury Krkonoš.

kříž kovový

TemnýDůl04

N:50°39'54.905",E:15°48'28.41"

Litinový kříž před kapličkou sv. Anny dole text Errichtet von den Wohlthatern dieser Kapelle im Jahre 1890.

kaplička-výklenek,ochranná kaple

TemnýDůl05

N:50°39'51.624",E:15°48'34.67"

Temný Důl - křížová cesta vede ke kapli a dál na Starou horu od roku 1854 a končící u studánky. Při kalamitě v r. 1966 byla poškozena křížová cesta, studánka i socha anděla při 14. zastavení, během několika dalších let vandalové poničili a svrhali všechna kamenná zastavení do údolí. Od r.1995 počala místními lidmi postupná obnova kaple a křížové cesty. V r.2002 místo zničených reliéfových obrazů jednotlivých zastavení byly vsazeny nové smaltované malíře Aleše Lamra. Osada Stará Hora je jedním z nejzachovalejších souborů lidové architektury Krkonoš.

Temný Důl - studánka na Staré hoře . Od roku 1854 vede ke kapli sv. Anny a dál na Starou horu křížová cesta končící u studánky, která má podle pověsti léčebné účinky.

- - - *Konec sestavy* - - -